ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
36003, м. Полтава, вул. Івана Банка, 3
код за ЄДРПОУ 01597997
п/р UA663223130000026008000019421
в АТ «Укрексімбанк»

POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE
3, Ivan Banka Street, Poltava, 36003, Ukraine
EDRPOU 01597997
Account UA663223130000026008000019421
in JSC Ukreximbank

+38 (0532) 50-91-70 +38 (0532) 50-02-22 can@puet.edu.ua

POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE

www.puet.edu.ua

від "18" 09 2025 № 01-09/70 на №

РЕЦЕНЗІЯ

на програму обов'язкової навчальної дисципліни «Кримінальне право та кримінальний процес» для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності D6 Секретарська та офісна справа, укладену Іриною Тузлуковою, Ігорем Шеховцовим та Оксаною Шиян

Кримінальне право та кримінальне процесуальне право належать до галузей, які в умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України зазнають найбільш інтенсивних змін. Лише за останні роки законодавець запровадив інститут кримінального проступку, встановив відповідальність за колабораційну діяльність та пособництво державі-агресору, закріпив нову обставину, що виключає кримінальну протиправність діяння (виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України), а Кримінальний процесуальний кодекс України доповнив особливим режимом кримінального провадження в умовах воєнного стану. За таких обставин навчальна дисципліна, що забезпечує системне засвоєння чинного законодавства про кримінальну відповідальність і порядку кримінального провадження, має безумовну актуальність, зокрема й для майбутніх фахівців, які здійснюватимуть документаційне забезпечення діяльності судів, органів досудового розслідування, прокуратури та адвокатури.

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Кримінальне право та кримінальний процес» для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності D6 Секретарська та офісна справа (далі – програма) складена відповідно до освітньо-професійної програми «Правове забезпечення в адміністративній та судовій діяльності» та Типового навчального плану, затверджених НМЦ «Укоопосвіта». Загальний обсяг дисципліни становить 150 годин, з яких 98 годин аудиторних занять (44 години лекцій, 22 години

практичних і 32 години семінарських занять) та 52 години самостійної роботи; формою підсумкового контролю визначено залік. Розподіл годин за розділами і темами в таблиці інформаційного обсягу арифметично узгоджений.

На рівні методичної розробки укладачами програми відтворюються основні інститути Загальної частини кримінального права (кримінальне правопорушення та його склад, стадії, суб'єкт і вина, співучасть, множинність, обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння, звільнення від кримінальної відповідальності, покарання та його призначення, судимість, інші заходи кримінально-правового характеру, особливості відповідальності неповнолітніх), характеристика кримінальних правопорушень, передбачених усіма розділами Особливої частини Кримінального кодексу України, а також положення кримінального процесу щодо досудового розслідування, слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, підсудності, підготовчого судового провадження, судового розгляду, касаційного провадження, провадження за нововиявленими або виключними обставинами та особливих порядків кримінального провадження. Позитивно слід оцінити включення до програми новел, зумовлених воєнним станом (статті 43-1, 111-1, 111-2, 114-2, 436-2 КК України, особливості початку досудового розслідування та проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану), питань моніторингу банківських рахунків, автоматизованої системи документообігу суду, а також практики Європейського суду з прав людини щодо відмежування контролю за вчиненням злочину від провокації.

Структура програми загалом є логічною та відповідає системі Кримінального кодексу України і Кримінального процесуального кодексу України.

Водночас вважаємо за необхідне надати низку рекомендацій щодо змістового наповнення окремих тем та звернути увагу на певні недоліки, врахування яких сприятиме підвищенню якості програми та її адаптації до потреб майбутніх фахівців.

Рекомендації щодо змістовного наповнення:

1. Потребує доопрацювання розділ 3 «Кримінальний процес». У вступі до програми як предмет вивчення задекларовано теорію доказів і доказування та заходи забезпечення кримінального провадження, однак у змісті програми ці питання не відображені. Вважаємо за доцільне передбачити в розділі 3 окремі теми «Докази і доказування» (глава 4 КПК України) та «Заходи забезпечення кримінального провадження. Запобіжні

заходи» (розділ II КПК України), а тему 3.3 доповнити питаннями про можливі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії, що можуть проводитися в межах кримінального провадження.

2. Зміст програми варто посилити з урахуванням специфіки спеціальності D6 Секретарська та офісна справа та результатів навчання РН10, РН14, РН20. У процесуальній частині доцільно передбачити питання процесуального статусу секретаря судового засідання та підстав його відводу (статті 73, 79 КПК України), фіксування кримінального провадження, протоколів і журналу судового засідання (статті 103–109), процесуальних рішень (стаття 110), процесуальних строків і порядку їх обчислення (статті 113–117), порядку здійснення виклику (глава 11), внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (стаття 214). В Особливій частині варто акцентувати увагу на складах кримінальних правопорушень, безпосередньо пов'язаних із роботою з документами та інформацією: викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток (стаття 357 КК України), підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут чи використання (стаття 358), службове підроблення (стаття 366), порушення таємниці листування (стаття 163), порушення недоторканності приватного життя (стаття 182), порушення авторського права і суміжних прав (стаття 176), передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію (стаття 330), несанкціонований збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом (стаття 361-2), розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування (стаття 387). Статті 357 і 358 КК України у програмі не згадуються взагалі.

3. Потребують уточнення окремі формулювання, що не відповідають чинній редакції законодавства:

– у темі 1.2 відповідальність за правопорушення, вчинені у стані сп'яніння, описана формулою статті 286-1 КК України («під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції») замість формулювання статті 21 КК України; вид необережності слід іменувати «кримінально протиправна недбалість» (стаття 25 КК України);

– у темі 1.4 відсутні обставини, які обтяжують покарання (стаття 67 КК України), а також доцільно розмежувати звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років (стаття 79 КК України), та звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (стаття 83 КК України);

– у темі 1.6 замість «кримінальних заходів виховного характеру» слід зазначити «примусових заходів виховного характеру» (статті 97, 105 КК України);

у темі 2.10 разом зі статтею 368 КК України слід передбачити пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі (стаття 369 КК України).

Рекомендації щодо оформлення та технічних аспектів:

1. Зміст програми не узгоджується з таблицею інформаційного обсягу та текстом: у змісті тема 3.3 присвячена слідчим (розшуковим) діям, тема 3.4 – негласним слідчим (розшуковим) діям, тема 3.5 – підсудності та судовому розгляду, тоді як у таблиці та тексті ці питання об'єднано інакше, а тема 3.5 присвячена касаційному провадженню. У тексті відсутній заголовок «Розділ 3. Кримінальний процес»; назви розділів 1 і 2 та теми 2.1 («Злочини…» / «Кримінальні правопорушення…») у змісті, таблиці та тексті різняться.

2. У розділі 8 зазначено, що семестровий контроль проводиться у формі іспиту, тоді як у розділі 6 формою підсумкового контролю визначено залік.

3. Список рекомендованих джерел слід оформити відповідно до ДСТУ 8302:2015, виправити адреси електронних ресурсів (https://supreme.court.gov.ua, https://ccu.gov.ua) та назви органів (Верховний Суд, Офіс Генерального прокурора).

Висловлені вище зауваження та рекомендації не применшують докладених зусиль до підготовки програми. Вона є змістовною, насиченою інформаційним матеріалом, враховує новели законодавства воєнного часу.

Загалом програма обов'язкової навчальної дисципліни «Кримінальне право та кримінальний процес» для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності D6 Секретарська та офісна справа, укладена Іриною Тузлуковою, Ігорем Шеховцовим та Оксаною Шиян, після доопрацювання може бути рекомендована до затвердження та впровадження.

Рецензент:

Старший викладач кафедри правознавства
Полтавського університету
економіки і торгівлі,
кандидат юридичних наук Павло ЯСИНОВСЬКИЙ

Особистий підпис Н. Педенко
ЗАВІРЯЮ
Начальник відділу кадрів ПУЕТ
А. Золотовех